

Veckokronika från Sverige

Speciellt meddelat denna tidning genom Svensk-Amerikanska Pressbyrå i Stockholm.

Vår stora nationalsubskription har tagit fart. — Över 100.000 kronor insamlade på endast en vecka. — En gammal bekant.

Har hemma ägna vi oss för närvarande nästan uteslutande åt en stor nationell fråga "Nationalinsamling". Man har icke stannat vid blotta upproppet, man har skridit till verket på alla upptäckliga sätt och man ser ut att kunna uppnå resultat. Men innan jag fördjupar mig i redogörelser och siffror och förslag och andra torra fakta, vill jag ge till lufs en liten fin saftig bit af äkta svensk kvinnlig poeti, som ger ett visst penningbidrag sitt stora värde på grund af den underström af sann nationalkänsla som besjälat gifvarinnorna i Stockholms telegrafister ha nämligen till nationalinsamlingen för emigrationens bekämpning lämnat ett bidrag af 100 kronor, med bifogande af ett versifierat telegram.

Älskade byggnaderna,
adr. Nationalföreningen mot
emigrationen, Stockholm.

Hugg i far och hjälp till lilla
mor
att stugan blir färdig långt förr
än ni tror,
som prunkar med blomster och
surrande bin.

Sen bygger ni lagår'n båd' tref-
lig och stor,
att pulkorna trifvas hos kalvar
och kor,
får tomtan på skulder der uppe
blott bo,
han styrer och ställer så bra må-
ni tro!

Han nickar och myser, när da-
gen så lång
han lyssnar till arbetets jublan-
de sång,
då kvällen sen kommer med hvil-
lan till er
för lyckan i nybyggdhemmet
han ber
Tomtebolyska!
önska telegrafister i Stockholm
Expedierat af Bet.

Ja, annu har insamlingen icke varit längre än en vecka, men den har tagit rask fart. Enligt sekreterarens i Nationalföreningen uttalande, har 110.000 kr. redan med säkerhet blivit tecknade. Ensam i Stockholm har influtit 10.000 kr. och landsorten visar äfven stor lifaktighet. Hvarje post medför större eller mindre bidrag från landets olika delar. Många bidragssändare uppträda anonymt med andra till flera hundra kronor. Då nu extra expeditiönsarbete härigenom uppstått för Nationalföreningen, har en särskild byrå öppnats för national subskription och en särskild komité för att bland skolbarnen arbeta för samma mål. Harvid användes icke anteckningslistor utan ett särskildt komponerat kort, som har kopas för 50 öre. Det synes också som om den varmaste sympati blivit väckt genom denna Nationalföreningens vackra tanke och man ämnar utsträcka intresset för saken icke blott till allmänna läroverk och högre folkskolor utan äfven till folkskolorna. Egnahemsfrågan har nu samtidigt börjat dryftas af alla våra hushållningssällskap och alla äro öfverens om att egnahemsrörelsen måste omorganiseras, och så godt som enstämmigt framhållas att egnahemsfrågan står i nära samband med utvandringsfrågan. Men den är för närvarande förbunden med en hel del svårigheter, som gör att den icke kunnat ta sådan fart, som är nödvändig för att den skall kunna bli en viktig faktor mot emigrationen. För att göra frågan mera effektiv anser man, att staten själf skall åtaga sig ansvaret för lärorelsen. Den måste läggas på kapitalstarkare axlar än hushållningssällskapen. Den är inom kort uppe i ett antal kronor med sexsiffrigt tal och då nu hushållningssällskapen sällan förfoga över mer än något öfver hundratusen kronor, så synes lätt att staten är skyldig ta hand om saken. Så anser man äfven att staten själf skall uppträda som

försäljare af egna hemslagenheter genom att stycka ut sina domäner till egna hem. Ja hur nu allt detta ordnas och ställes ett är dock sant, att den man som kan förvärfa sig en egen torfva, blir en annan man än den, som efter en slitande arbetstid endast har att hoppas på fattighuset.

Ni känner ju till Mr. Thalberg, impressarien? Han som varit "manager" för så många "stars", har nu blivit sin egen stjärna. Detta måste häntyda på att det är stjärnbrist på vår planet eller också sträcka de lysande meteorerna eller också? Ja, hvad vet jag? Nog af Mr. Thalberg uppträder själf som melodramatisk deklamator i Stockholm på Vetenskapsakademien tillsammans med en ung pianist, som ni inte känner. Mr. Thalberg har startat en så kallad Enoch Anden turné. Foretagat har som han uttrytt syns honom själf lite djärf, efter som han aldrig förr uppträdd som deklamator, fast han nog haft tillfälle att röra tungan, till och med som föredragshållare. Det är klart att han förväntat sina bekanta med detta sitt nya impressiva infall och hvad kan man icke vänta efter detta? Konserter? i Musikaliska akademien? — eller på Operan? — gästsuppträdande af solosångaren Gustave Thalberg? Hvem vet? "Ja, alla sätt äro bra utom de tråkiga." Och herr Thalberg är inte tråkig, — han är bra.

A. L. r.
Stockholm den 6 nov. 1909.

DEN BÄSTA JULKLAPPEN.

Af Gertrud Säv.

De hade kämpat mot olyckorna, såsom skeppsbrutna kämpa mot döden i vågorna, de hade öfverunnit en svårighet för att strax därpå mötas af en annan och de kände båda, att deras krafter snart voro uttömda, utan att de ännu kunnat upptäcka någon utsikt till räddning.

Så småningom hade de haftiga utbrött af förtviflan, som brukat infinna sig efter hvarje tillintetgjord förhoppning, efterföljts af en dof, gnagande smärta, som knappast hade kraft längre att söka sig uttryck. De undviko nästan ängsligt att tala om sin olycka, liksom kunde de därigenom dölja för hvarandra graden af sitt lidande. Hon frågade honom ej mera, när han återkom efter sitt sökande efter någon sysselsättning, som skulle kunna förskaffa honom om också endast en tillfällig inkomst, om han hade lyckats till att bestrida de dagliga utgifterna. Då började för Gustaf det lönlösa, mödosamma sökandet efter arbete och ansträngningarna för att få låna det nödvändigaste till livets uppehälle, hvarvid han snart upptäckte, att i nödens stund blifva vännerna fåtaliga. En ibland hans gamla vänner, den af hvilken han minst väntat någon hjälp, hade likväl erbjudit sig att köpa in den mesta af deras bo, som till största delen bestod af gamla kära minnen från bäddas föräldrhjem. De hade med tacksamhet tagit emot hans erbjudande i den förhoppningen, att senare kunna betala sin skuld till honom, men så länge utsikten därtill syntes dem så aflägsen och kanske tyfvelaktig, hade de känsan af att hemmet ej var riktigt deras eget längre, utan att de voro omgifna endast af låna föremål.

Fanns det då intet, som riktigt var deras egendom? Jo, deras gosse, deras rara, praktiga lilla Stig, honom kunde ingen mänsklig makt taga ifrån dem, liksom ingen kunde skilja dem från hvarandra.

Men öfver den mänskliga makten stod den gudomliga, och hvad som ej var en skuld till den förra var kanske ett lån, som skulle återföras af den senare. Allt sedan den dagen, då Märta fått veta, att de voro ruinerade, hade hon börjat känna oro för att något skulle hända den lille. Hon försökte bekväma densamma genom att säga sig själf, att den var obefogad och oersonlig, då gossen ju icke, trots

gamla faster brukade säga, att det finns ingen varaktig lycka på jorden, utan att hvad man får ut i forskott, det drages af på kapitalet eller är ett lån, som man får betala igen med ränta på ränta. Om så vore, skulle väl hennes återstående lefnad räcka till att betala den skulden? Ty hon hade bestämt varit lyckligare, än de flesta människor äro. Faster Eva hade ej varit lycklig, men Märta hade alltid trott, att det var emedan hon alltid dömdes andras fel och brister så strängt och hade gjort så litet för andra människors glädje, som hennes eget lif varit så glädfattigt.

Hade hon kanske själf, medan hon ännu hade skatter att gifva af, ej delat med sig tillräckligt mer än åt sina närmaste? Hade hon varit en självisk, egenlystigt varelse, som endast njutit af att stå midt i solljuset, utan att tänka på alla dem, som fingro stä i skuggan? Nej! Hur samvetsgrant hon än sökte besvara den frågan, så kunde ej svaret bli annat, än att hon varit en kärare hon hade känt sig, desto större hade hennes önskan varit, att dela med sig åt andra, och desto större hennes medkänsla för alla dem, som stodo på livets skuggsida. Hon hade gifvit en vänlig blick, ett tröstande ord, hvar hon kunnat, och känt en glädje i att hjälpa, så mycket som deras medel tillät.

Nej, deras olycka hade ej varit själföfvälld; de hade ej njutit för mycket af medgång, de hade lefvat enkelt och anspråkslöst, för hemmet och för hvarandra.

Kunde det finnas en mera omutlig rättänkande man än Gustaf? Kanske var han just därigenom ej danad till affärsman, ehuru det för fadern syntes såsom en själfskrifven sak, att han skulle vandra i flera generationers fotspår, och att en så gammal solid firma ej fick öfvergå i främmande händer. Och allt hade hade ju gått förtäfligt i de gamla hjulspåren ända tills under det sist året, sedan de svåra tiderna inom affärsvärlden hade uppstått och många affärshus, som dertills hade ansetts stå på säkra fötter, hade ramlat och i fallet dragit med sig andra.

Ett sådant fallissemang hade äfven störtat Gustaf. Hon tänkte på den kväll, då han kommit hem såsom förtviflad och utan ett ord sjunkit ned på en stol med ansiktet begravt i händerna. Hon förstod genast, att någonting förfärligt inträffat, och hon hade stått där i stum ångest och endast strukt sakta med handen öfver hans hår, tills slutligen hans berättelse hade kommit, stötvis, afbrutet af snyftningar.

De närmaste dagarna efteråt hade varit som en elak dröm, som sedan förvandlades till en allt tydligare verklighet, då efterhand medel började saknas till att bestrida de dagliga utgifterna. Då började för Gustaf det lönlösa, mödosamma sökandet efter arbete och ansträngningarna för att få låna det nödvändigaste till livets uppehälle, hvarvid han snart upptäckte, att i nödens stund blifva vännerna fåtaliga. En ibland hans gamla vänner, den af hvilken han minst väntat någon hjälp, hade likväl erbjudit sig att köpa in den mesta af deras bo, som till största delen bestod af gamla kära minnen från bäddas föräldrhjem. De hade med tacksamhet tagit emot hans erbjudande i den förhoppningen, att senare kunna betala sin skuld till honom, men så länge utsikten därtill syntes dem så aflägsen och kanske tyfvelaktig, hade de känsan af att hemmet ej var riktigt deras eget längre, utan att de voro omgifna endast af låna föremål.

Fanns det då intet, som riktigt var deras egendom? Jo, deras gosse, deras rara, praktiga lilla Stig, honom kunde ingen mänsklig makt taga ifrån dem, liksom ingen kunde skilja dem från hvarandra.

Men öfver den mänskliga makten stod den gudomliga, och hvad som ej var en skuld till den förra var kanske ett lån, som skulle återföras af den senare. Allt sedan den dagen, då Märta fått veta, att de voro ruinerade, hade hon börjat känna oro för att något skulle hända den lille. Hon försökte bekväma densamma genom att säga sig själf, att den var obefogad och oersonlig, då gossen ju icke, trots

det att hon ju ej alltid kunde gifva honom samma kraftiga och närmande föda som förut, utan var nödsakad att ibland spärra in på både ägg och annat, såg hvarken mager eller blek ut. Men det oaktadt kvarstannade hennes oro, och den blef slutligen till en tärande fruktan för, att hon skulle förlora sitt barn, hvilken nästan tyckte henne såsom en aning. Hon brukade om nätterna ligga och lyssna till de jämna andatagen från den lilla sängen, som stod tätt intill hennes för att förvissa sig om att han sof godt och att han annu var där, annu var hennes.

En afton när Märta klädde af Stig, märkte hon, att han skakade som af frossa, men hon trodde då att det berodde på att han blifvit kall, då han följt henne ut i köket, som varit mycket litet uppvärmt under dagen. Då hon åter kom in i sängkammaren för att lägga sig, tyckte hon att det lilla ansiktet såg så ovanligt uppenbäradt ut, men då hon sof, klädde de tyst af sig, för att ej väcka honom, och Gustaf, som hade gått mycket under dagen och var trött, somnade snart in.

Men Märta låg vaken och lyssnade på den lilla andetag, som blefvo allt ojämnare, och då hon hörde, att han oroligt vände sig i sängen, steg hon darrande upp för att kläda på sig. Hon tänkte ljust och betraktade sin älsklings, som låg där med torra läppar och glödheta kinder, och det kom en sådan ångest öfver henne, att hon knappast kunde hålla sig upprätt. Hennes strupe kändes såsom sammansnord, och hon förmådde knappast tala, när hon såg hans förstörda utseende.

Men hur är det fatt, du ser ju riktigt sjuk ut. Det var en af hans fars gamla affärsvänner, med hvilken Gustaf ej på många år haft någon beröring, men som han visste, att fadern alltid framhållit såsom en lika god människas som skicklig affärsman. Att han aldrig tänkt på att söka hjälp hos honom! Men under de senare åren hade de ju sällan räknats och endast talats vid ute, i förbigående, och nu mindes Gustaf sig ej ha sett honom på länge, ej sedan olyckan kom öfver dem.

Nej, jag är icke sjuk, farbror, men min lille gosse,...

Han kunde ej säga mera, ty röstten hotade att kväfa honom, och den gamle vännen tryckte hans arm i stumt deltagande. Men då spåravgen strax därpå stannade utanför den senares bostad, sade han vänligt:

Hör du Gustaf, du kan gärna komma upp till mig på en liten stund, så få vi tala vid, och Gustaf lydde viljelöst, men med en svag förnimmelse af, att en välviljig försyn hade styrt om hans möte med faderns gamle vänner denna morgon. Han slapp också att börja tala om sina motgångar och andamålet med hans färd, då de möttes i spåravgen, ty farbrodern inledde samtalet med att säga:

Jag har nyligen återvärdt efter en längre resa utomlands och blef mycket bestört, då jag vid min hemkomst fick höra, hvilken otur du haft, och det har varit min afsikt att besöka dig för att taga reda på hur du har det och se, om jag kunde göra något för dig, men under de första dagarna var det mig omöjligt att få tillfälle att utföra mitt beslut. Tala nu utförligt om för mig, hur du har det så skoka vi se sedan, hur vi skola kunna ställa det för dig. Min stackars gosse, du ser verkligen ut att ha genomlejt en svår tid, men det duger därför ej att förlora modet.

Sedan Gustaf berättat om orsaken till att allt gått som det gått för honom och att han nu hvarken ägde tillgångar eller utsikten att kunna försörja sig och familjen, afbröt honom farbrodern med de orden:

Seså, den saken skola vi nog söka ordna sedan; skynda dig nu hem och sköt om din pojke, så att han blir frisk. Här har du hvad du behöver till det, och för att du och din lilla hustru också skola kunna hämta nya krafter och ni alla, sedan den lille blifvit frisk, kunna fira en glad jul tillsammans.

Härmed räkte han Gustaf fem hundrakronosedlar, som den mottog med af rörelse darrande händer.

Den bästa tuggtobak fabricerad

Copenhagen-Snuff

varar längre och kemar en mera behaglig smak än någon annan tobak. Den förpackade i en box af COPENHAGEN SNUS skyddas härpå mot underlägsna efterlikningar och köpare i inakt och tillkomligt tillstånd.

Om COPENHAGEN-snuset ej erhålles i butikerna i Eds kommun, skola vi sända eder en Box vid emottagandet af 10c.

National Snuff Co., Limited

300 ST. ANTOINE STREET, MONTREAL.

Hur skall jag kunna tacka farbror? började han, men denne afbröt honom: — Det behöfver du ej göra nu, min gosse, ej heller med ord; det gör du genom att åter låta mig se dig och de dina i ett lyckligt och gladt hem. — Som i en dröm gick Gustaf ned för trapporna och styrde vägen mot hemmet, då han kom att tänka på, att han lovat Märta att gå till en arbetarehustru, som förut varit jungfru hos dem för att höra, om hon kunde komma och vara dem behjälplig med att sköta om hemmet och matlagningen, så att de båda kunde få vara hos den lille. Hon lofvade strax att komma och äfven att göra de inköp som fördrades, så att han var snart åter på hemvägen. Han erior en känsla af tacksamhet öfver, att hans lille gosse nu ingenting skulle behöfva sakna, som kunde skänka honom lindring och sedan hälsa och krafter, om Gud ville låta dem behålla honom. Hvarför hade de fått denna oväntade medgång, om ej för att de därigenom skulle kunna göra allt för sitt barn för att få se det friskt och starkt igen. Eller var det för att de skulle bädda hans sista bädd så mjuk som möjligt och hölja den med blommar, som han nu fått hvad de förut mest sakna. Gustaf grep sig med handen för pannan och bad i ångest: Herre, låt honom lefva, tag honom ej ifrån oss!

När Gustaf kom hem, låg Stig fortfarande i stark feber, som sedan förtviflad dag och natt under en veckas tid, ehuru den emellanåt var något svagare. Under denna tid vek de knappast från hans bädd, utan tåflade om att fukta hans torra läppar och att regelbundet byta omslagen för att lindra smärtorna i bröstet. När febern ej var så hög, kunde de få honom att svalja litet mjölk eller buljong, men oftast ville han endast ha någon dryck, som luskade hans torra gom och strupe. På åttonde dagen tre dagar före julaften, tycktes febern åter ha ökat, och när doktorn lämnade dem på aftonen, sade han:

I morgon kunna vi vänta krisen.

Och under den natt, som nu följde, genomlejde Gustaf och Märta sitt lilla kvalfullaste timmar i ångestfulla bidden af den afgörande morgondagen. Fram emot morgonen tyckte de, att febern började aftaga, men de vågade ingenting hoppas, förrän doktorn kommit och gifvit ett uttalande. Han kom och det lydde:

— Han kommer att lefva!

— Ser fröken seglarn bakom den där nakna klippan därbot-ta?

Stadsfröken (slår ned ögonen): — Nej men Österman då!

Och vi ha återfått hoppet, hviskade Märta sakta och tryckte sin mans hand, och då deras blickar möttes, gläddes hvarandra ett tytt löfte att med mod och förtröstan möta främmande.

Skuld.

— Han kommer att lefva!

— Ser fröken seglarn bakom den där nakna klippan därbot-ta?

Stadsfröken (slår ned ögonen): — Nej men Österman då!

Och vi ha återfått hoppet, hviskade Märta sakta och tryckte sin mans hand, och då deras blickar möttes, gläddes hvarandra ett tytt löfte att med mod och förtröstan möta främmande.

Skuld.

— Han kommer att lefva!

— Ser fröken seglarn bakom den där nakna klippan därbot-ta?

Stadsfröken (slår ned ögonen): — Nej men Österman då!

Och vi ha återfått hoppet, hviskade Märta sakta och tryckte sin mans hand, och då deras blickar möttes, gläddes hvarandra ett tytt löfte att med mod och förtröstan möta främmande.

Skuld.

— Han kommer att lefva!

— Ser fröken seglarn bakom den där nakna klippan därbot-ta?

Stadsfröken (slår ned ögonen): — Nej men Österman då!

Och vi ha återfått hoppet, hviskade Märta sakta och tryckte sin mans hand, och då deras blickar möttes, gläddes hvarandra ett tytt löfte att med mod och förtröstan möta främmande.

Skuld.

— Han kommer att lefva!

— Ser fröken seglarn bakom den där nakna klippan därbot-ta?

Stadsfröken (slår ned ögonen): — Nej men Österman då!

Och vi ha återfått hoppet, hviskade Märta sakta och tryckte sin mans hand, och då deras blickar möttes, gläddes hvarandra ett tytt löfte att med mod och förtröstan möta främmande.